

PERŽVALGA.

Užstojant Kaledu szventems, siuncziam maloniems savo skaitytojams szirdingą pasveikinimą ir velyjame jiems viso gero. Troksztame, kad tarp mūsų insivieszpatautu broliszka meile, vienybe ir susipratimas. Vaidai gi ir kersztavimas tenueis su szaltais vejais.

— Pagal „Varpo“ pranesimą, visi tie kankintiniai už lietuovystę, kurie buvo Vonsiackio naguose, visokiais budais atgavo liuosybę, nors nuo atsakymo jie neyra liuosi. Liko bekaņas kalėjime vienas tik dras Vaineikis, ant kurio per daug prisikrovė visokių apkaltinimų. Sako, Vonsiackis jau atszipino dantis ir liovėsi gaudes lietuvius. Na, rasi jau neliko nė ką gaudyti....

— Gadynės ženkle, ir geru ženkle, galima skaityti labai praplytusį Lietuvijoje lipinimą ir mėtymą yvairių atsiszaukimų žmones. Visi tie atsiszaukimai atkreipti priesz valdžią, jos tarnus ir tų tarnų nedorybes. Ypacz pasklydo tie atsiszaukimai szia vasarą, apie Jonines. Apie iszlipinimą raszo isz Kupiszksės, Szimonių, Andrioniszkių, Vieszintų (Aukmergės pav.), Linkavos, Žeimės, Paszvitinio (Panevėžio pav.), Kamajų (Žorasų pav.), Naumieszčio, Vilkaviszchio, Senapilės (Suvalkų guber.). Ypacz svarbu yra, kad isz visko matyt, jog tuos atsiszaukimus ir lipina ir skaito žmonės.

— Paskutiniam 49 „Žvaigždės“ num. p. Karvojus daro patėmyjimus apie skaitlių ir pajiegas mūsų laikrasztininkų.

Jis atranda ir mažą gabių rasztininkų skaitlių ir silpnas juose pajiegas. Dideje dalyje tie patėmyjimai teisingi ir visai vietoje. Tacziaus, ar nepritiktų senojo raszto žodžiais priminti: „vaistytojau! iszgydyk pirma pats savę!“ Tie laikraszcziai, kurių palinkimo laikosi p. Karvojus ir kuriuos jis pirmutinis gausiausiai szelpia savo rasztais, stovi labai neaugsztai, ėmus teip sakant, „literatiszko“ jų vedimo budą. Prie tos didelės rolės, kokią atlieka p. Karvojus aprupzpine tu laikraszczių literatiszka medega, ir ant jo puola dalis atsakymo už netobulą jų vedimą. O reikia atsimiti, kad sziaudien per vis tik laikrasztis yra mokintoju lietuvių.

— Isz laikraszczių pranesimų matyti, kad „Peterburgo — Tulszkių Zemelnų bank“, kurs skolina pinigus ant nejudamosios savasties ir Lietuvoje (isz skyrus Suvalkiją), pardavinėja per licitaciją daugybę dvarų ir namų Vilniaus gubernijoje: teip, 7 gruodžio pardavinėjo 77 namus vienam tik Vilniaus mieste. Isz to matyt ekonomiszkas Lietuvos nupuolimas; isz kitos pusės, prie tokių aplinkybių, visokis turtas lengvai gali pereiti į atėjunų rankas.

Isz Lietuvos.

Duszų ganymas. Bene 22 d. Rugpiuczio vienas žmogus isz Norvaiszų atvažiavo į N... kunigo pas ligonį vežti, bet kunigo nė vieno nebuvo namie (o yra 4) o ligonis silpnas. Ką gi tada daryti žmogeliui, pasiklausė kunigų gaspadinės ant kur kunigai nuvažiavo, ir pasileido žmogelis keliais važiuoti į rytų krasztą. Susitkęs ant kelio, ar žydą, ar žmogų, ar darbininkus, vis klausinėjo, aut kur kunigai nuvažiavo.

Ant galo jau nereikėjo klausiti: isz tos vietos ir kaimo kvapas kėpsnių visokių,

pavėjui einanczių, parodė tam žmogeliui, kur Dievo ipėdiniai linksminasi. Tada isz baliaus grįžo į bažnyčią, paskui važiavo pas ligonį tik nežinau, ar dar rado ligonį gyvą.

Vienas isz Pulko.
(Isz „Naujienos“)

Kas yra apgynėjais laisvės tikėjimo. *Aukmergė.* Jau ir pas mus atsiranda žmonių, pasiszventusių darbuotis ant naudos savo nuskriaustųjų brolių. Ne baises jiems nė kalėjimai, nė badas, nė szaltis, nė paniekinimas giminių, nė atstumimas dvasiszkių vadovų.

12 Geguzio paleido isz Aukmergės kalėjimo Longiną Stanionį. Isztupėjo vaikas 17 mėn. nuo 30 spalio 1899 m. iki 12 geguzio 1901 m. Aresztavo jį Mintaujoj. Krėsdami rado knygelę „Maskolių valdžia ir žmonės“ ir porą lietuviszkų rasztelių, jo paties rasztytų: „Butis lietuvių“ — eilelės (jose yra szis—tas priesz valdžią), pradžia korespondencijos apie tulį kunigą ir sienos senovės Lietuvos.

Kaltino vaikną už tai, kad „buntavojes“ Aukmergės mokintinius, įkalbinėjes jiems neiti ant gudų maldų, nebucziuoti popo kryžiaus; kaltino, kad iszlipinęs Aukmergėj 29 Lapkriczio 1899 m. lietuviszkus atsiszaukimus. Tie atsiszaukimai szaukė tėvus neatiduoti savo vaikų į rankas tokių budelių maskolpalaikių, kaip Paniuticz'as, perdėtinis Aukmergės mokyklos, kuris iki kraujų sumuszė kelis lietuvius—mokintinius už tai, kad jie nėjo ant gudų maldos; atsiszaukimai velijo iszvaryt isz savo parapijos kleboną Raczkaucką, kuris kartu su Paniuticz'u persekiojo lietuvius ir ant kelių mokintinių tiesiog policiją uzvedė.

Į Aukmergės mokyklą atvažiuodavo kas metai po kokius 3 kartus popas, laikydamo tą savo miszją, giedodavo,

o paskui duodavo visiems k. y. z. bucziuot. Katalikus—mokintinius varyte varė ant tų maldų ir prie kryžiaus bucziaavimo. 1899 m. po vakacijų keletas mokintinių—lietuvių pasiprieszino — nėjo ant popo miszios; pirmutiniai buvo Miszkinis, Usonis, Varna... Perdėtinis mokyklos Paniuticz'as baises įnirszo ant tų „buntavinkų“, ėmė teip skaldyt jiems žandus, kad keli net apsvaigo. Ne gana dar to: juos iszvarė isz mokyklos ir pas visus padarė kratas. Krėsdami pas Miszkinį rado isz Mintaujos laiszką. Tam laiszke raszo, kad nereikia pasiduot tokiam Paniuticz'ui ir kad reikia ant jo skundą paduot. Tokiais maž—daug žodžiais uzbaigia laiszką: „Vyrai drasiai į kovą! Pavėikslu jums tegul buna mintaujiecziai. Jie daug nukentėjo, iszvaikė juos po visą Gudiją, bet vis gi jie laimėjo! Laimėsit ir jus, jei tik nepailsdami varysit pradėtą kovą! Juk jau yra iszleistas ministerio aplinkrasztis, kad neverstų katalikų į cerkvę eiti!...“

Gale laiszko paraszta Stanionio pravardė. Del szito laiszko jį ir aresztavo; jį zinoma, ir užmetė žandarai Stanionii, bet nieko negalėjo padaryti, nes ne Stanionio ranka buvo laiszkas rasztytas; tik adresas jo ranka parasztytas.

Stanionis teisinosi, kad jis gavęs nuo Miszkinio isz Aukmergės laiszką, jau rengėsi jam atraszt, jau ir adresą ant konverto paraszė, tik ant nelaimės pametė kur tą konvertą. Į konvertą buvo įdėtas ir Miszkinio laiszkas, ir jį kartu pametė. „Tur—but — sakė Stanionis — rado kas tą konvertą su laiszku, perskaitė jį ir paraszė nuo mano vardo į Ankmergę... Asz jokio laiszko Miszkiniiui apie pasiprieszinimą „valdžiai“ nerasziau...“

Tas pats ir su atsiszaukimais. Kaip jie buvo Aukmergėj iszlipinti, Stanionis

Mintaujoj buvo.

Kaip suėmė Stanionį, koki laiszkai tik ateidavo ant jo vardo, visus žandarai priimdavo. Sztai perėmė jie vieną laiszkelį nuo Kupiszkie (Aukmergės pav.) siuvėjo Jurgio Gurklio. Tam laiszkelyje bene tik buvo paminėtas spautuvės „Lietuvos“ adresas. Stanionis ir vėl užsigynė, kad jokių lietuviszkų laikraszczių neskaitęs. Pas siuvėją padarė kratą; rado senoviszkų dvasiszkų knygų; nekurių buvo iszdraskytas tas pūslapis, ką paraszyta, kad cenzuros leista — tas pasiėmė raudonsiuliai ir dar iki sziol jam nesugrąžino.

Tyrinėjo Stanionį tiktai porą kartų; nuo 16 Gruodžio 1899 m. visai netyrinėjo, bet paleisti nepaleido. Ir tas vaikas 18 metų isztupėjo kalėjime net 17 mėnesių! Pirmus tris mėnesius visai vaikszczioti jo neiszleisdavo dėlto, kad jis tylėjo, kaip užmusztas. Vaikas apsirgo: sutino krutinė, kojės... Tik kada daktaras liepė jį iszleisti pasivaikszczioti, bet jį ligonbutį neleido, nė ligonių maisto nedavė.

Knygų skaityt beveik visai nedavė. Atsiuntė jam kas j kalėjimą keletą knygų, bet žandaras tik iszeinant jam isz kalėjimo jas atidavė; sakė, kad tokios knygos kalėjime negalima esą skaityt, nors jos buvo gudų cenzuros leistos.

Ant galo 12 Gegužio szijų metų parėjo nusprendimas: „Stanionis iszteisintas“! Visi užmėtinėjimai neteisingi buvo!... Tuomet jį iszleido isz kalėjimo.

Tai mat nieko nekaltas vaikas turėjo tupėti kalėjime net 17 mėnesių! Jo sveikata sumažėjo, galvos spēkos nusilpo; sunku bus dabar jam tęsti pradėtą savo darbą — mokintis...

Tai tokia pas mus teisybė!

Aukmergės mokintiniai nestengė ant savo pastatyt. Pantičzas su policija iszvaikė

„vadovus“ isz Aukmergės, kitus lėtesnius kumszcziomis priverė klausyt jo prisakymų. Ir dabar atvažiuoja kas metai po 3 kartus popas, meldžiasi mokykloj, duoda savo kryžių bucziuot. Tik vienų žydų neverczia ant tų maldų eiti. Katalikai eina, kaip seniaus ejo, garbina gudų Dievą, o mūsų kunigai mato tą ir tyli.

Vienas mokintinis—katalikas Snapkauckas ir gieda kartu su gudais; jis viską iszsznipinėja ir pranesa savo perdėtiniui. *Pilypas.*

(Isz „Ukininko“)

Politiszkos žinios.

Amerika.

Verksmingas kalėdas pasitiks sziuosmet nelaimingi pilipiniečiai. Jiems perkirsti visi keliai, kuriais jie galėtų gauti maistą, per tai žmonės mirszta badu. Gener. Bell smarkauja provincijoje Batangas (ant salos Luzon): jis iszleido paliepiamą, kad iki 28 d. Gruodžio visi gyventojai turi pamesti savo namus ir sueiti visi į miestų apygardes; maistą ir visus daigtus gyvenimui pilipiniečiai turi atsigabenti su savimi; o jei kas, nepaklauses, liks senam savo gyvenime, nuo to viską atims po priedarvta. Žmonės, iszsigandę to visko, pulkais traukia į miestus; provincijoje Batangas ir Laguna pilni keliai pėsczių, važiuotų ir vežimų su daigtais.

Ant salos Samar 700 apginkluotų pilipiniečių turėjo pasiduoti, nes stacziiai mirė badu. Toji sala dabar daugiausiai kenczia. Tę sutraukta keletas pulkų, idant suimti pasikelėlių generolą Lukban. Amerikos generolas grąsina, kad jis visą salą paversiąs į dyką pustyne, kur nė paukszcziiai negalėsia toliau vadziotis; jis iszvaikysiąs visokį gyvą sutvėrimą. Kur tik amerikiečiai prieina kokią apgyventą vietą — tuoj viską paleidžia su liep-

sna. Teip, paskutinėse dienos iszdeginio visus gyvenimus marių pakrasztyje ties Bancas ant salos Samar, o teipgi pakraszcziuose salos Leyte visos „pueblas“ (kaimeliai) nupleszkėjo su dumais.

Vienog, amerikiečiai nieko, teip smarkaudami, dar neat siekė; jie tik užtraukė ant savės didelę gėdą. Skerdikas Kitchener, žudydams burus Pietinėje Aprikoje, dabar trina delnus ir szypsoi, nes gali teisintis, kad liuosos szalies žmonės isz po žvaigždėtos vėliavos dasileidžia dar biauresnių darbų, negu jis pats.

Gener. Chaffee, farizejų budu, skundžiasi, sakydamas: „žmonijos istorijoje nėra tokio paveisdo, kad visa tauta pavirstų į tokius vilugių, kaip pilipiniečiai, ir su tokiu pasaulumu prieszintųsi ir kersztyt“. Toliaus jis sako, kad ant tokios nedoriszkos ir iszsvirkusios dirvos, kaip Pilipinų žmonės, negalima sutverti nėjokios lemtos draugijos. Generolui Chaffee pikta, kad ir paczijoje Maniloje valdzia prisibijo maizsto; jis apstatė savo gyvenimą mažomis kanuolėmis ir liepė apstatyti visus vieszus namus, kur tik yra valdzios įrėdnės. Isz to matyt, kad pavojus arti.

Vienog, atsiranda tarp pilipiniečių ir toki balsai, kurie trokszta sustabdyti tą kruviną kovą. Teip vadinami federalistai rengia siųsti į Washington'ą praszymą, kad valdzia pripažintų Pilipinus už federaliszką Suvienytųjų Valstijų dalį ir užbaigtų karę su tokio mis iszlygomis: dovanoti viską politiszkiems prasikaltėliams; duoti paskolės \$100,000,000, kad suversti visas karės pragaisztis; iszvaryti minykų zokonus ir panaikinti kliosztorius.

Rytinė Azija.

Europiečiai vis nepaliauja

kiszęsi į kiniečių reikalus. Žinoma, jie tuo tik erzina gyventojus ir gali galų-galuose susilaukti naujų ermyderių. Sztai tie civilizuoti barbarai priverė kinų valdzia atlikti iszkilmingas szermenis tiems isz apkriksztytų kiniečių, kurie buvo paskutiniuose metuose isz bokserių rankų. Mieste Tungchow neszojo po gatves 70 tokių numirelių, prie didelės iszkilmės: ejo pestininkai, joje raiteliai, traukė muzika. Paroda tęsėsi net dvi valandas ir joje dalyvavo musiszkis pasijuntinis Conger.

Pietinė Aprika.

Į Londoną atėjo žinia, buk garsingasis burų generolas Delarey, kurs turi dabar po savo valdzia 400 vyrų, pasakęs, kad gali atsispirti priesz anglų galybę tik iki sausio mėn.; buk jo padėjimas esąs sunkus. Reikia abejoti, kad tai būtų teisybė. Kitchener, jug, visada meluoja. Anąsyk jis buvo nudziugęs, isz priezasties sugavimio burų pulkauninko Kritzinger'o; tuotarpu pasirodo, kad Kritzingeris ne vien pats iszsigelbėjo, bet ir visus savo vyrus iszvedė isz angliczių spąstų.

Apszauktąjį Cecil Rhodes, aukso karalių, kuris drauge su ministru Chamberlain užkurė karę su burais, idant paverzti aukso kasykles, isztiko pelayta nelaimė: jis buvo besiruosziąs keliauti isz Cairo (Aigipte) į Khartumą, bet staiga tapo saulės isztiktas.

Nors visur sviete apie burus kalba ir apgailistauja juos, bet nieks nepakelia rankos, idant padaryti galą tai baisingai karai. Sztai, paskutinėse dienos buvo paduotas įneszimas į Szeicarijos seimą, kad jis prasztyt Anglijos bent paleisti suimtas moteris ir vaikus isz stovyklių; bet seimas tą įneszimą atmetė, nes esą niszpuola kizztis į svetimus reikalus. Ant

tokio nutarimo turėjo padaryti įtekmą naujai aprinktas Szeicarijos prezidentas — iš paėjimo vokietis, o prie to dar „konservatyviszkas katalikas“.

Lygiu budu ir Belgijos seime tapo pakeltas iš socialistų pusės reikalavimas, idant Belgija protestuotų prieš kankinimą burų moterų ir vaikų stovyklėse. Valdžia atsakė, kad ji nenori pralaimėti Anglijos prietelystę, kisdamasi į kokių tų burų vargus. Perėjus tam klausymui per balsus, 56 pasiuntiniai balsavo prieš įnesimą, o 41 už įnesimą.

Patlems anglams jau įsiėdę toji karė. Jie atjaučia tą gėdą, kuri puola ant visos anglizkos tautos už jų barbarystes. Ana, buvęs pirmuoju Anglijos ministru lordas Roseberry laikė vieszą prakalbą mieste Chesterfield; jis pats gėdina lordą Kitchenerį už tai, kad jis vadina burus žmogūdziais; kalbėtojas teip-gi reikalavo, kad valdžia sugrąžintų į Pietinę Afriką tuos 40,000 burų, kuriuos anglai išsvaziojo po yvairias szalis (ant salų Ceylon, szv. Elenos, Bermudų ir t.t.).

Dalis darbu.

Pittston, Pa. Kokių tik nebuna straiķų! Czia turėjo užstraiķuoti mokintojos, nes joms nuo ilgo laiko miestas neiszmoka algos; nekurioms iš mokintojų miestas įsiskolino iki \$1000.

Philadelphia, Pa. Konduktoriai ir motormenai „Union Traction Co.“ buvo ketinę užstraiķuoti; bet susirinkime 17 gruodžio 503 prieš 129 balsus išsitarė priešais straiķą, nes dabar nepagabus tam laikas. Reikalavimai toki: 20 ct. mokesies už valandą prie 10 valandų darbo ant dienos; sugrąžinimas unijistų, kuriuos kompanija praszalino nuo 1 liepos; pritaisymas ant karų teip vadinamų „cabs'ų“

idant konduktoriai ir motormenai butų apginti nuo vėjo ir szalczio.

San Francisco, Cal. Prie laivų statymo darbinikai straiķuoja tų jau 6 mėnesiai; paskutinėse dienose parėjo žinia, kad straiķuotojai sugrįžo į darbą ir straiķas beveik užbaigtas. Washingtono valdžia labai iš to nudžiugo, nes ir jos darbai prasidės iš naujo; o užstojus straiķui, valdžia turėjo sustabdyti darbus nuo mėnesio gegužio.

Lynn, Mass. Į vietą užstraiķavusių darbininkų kompanijos Kelly & Co., pastatyti skebsai; tarp kitų kompanija parsitraukė 100 lenkų, kuriems įdavė ginklus, kad gintis nuo straiķuotojų.

Allegheny, Pa. Bradley Mfg. Co. pastatys czia didelės dirbtuves už milijoną dolerių („L.“)

Pontiac, Mich. Naujai užmanytose porcelėno dirbtuvėse ras darbą 400 žmonių.

Irondale, O. Tula kompanija supirko czia 950 akrų žemės, idant parengti naujas angliakasykles; vietų bus 1000 darbininkų, o darbas prasidės nuo balandžio ateinančių metų.

Grey Flah, W. Va. Kompanija „Federal Coal & Coke“ baigia czia rengus naujas kasykles, kuriose darbai prasidės gale szių metų; ketina priimti į darbą vien unijonistus.

Isz Amerikos.

Isz pasalų.

Garsingasis lupikas Andrew Carnegie, dalindamas ne savo pinigus ant yvairių mokslinyczių, taikėsi prigauti pasaliu budu Washingtono valdžią; jįsai pasulė 10 milijonų dolerių įsteigimui Washingtono Tautiszko universiteto; tik siulė ne gyvais pinigais, bet akcijomis „United States Steel Trust“; tokiu budu, Carnegie tikėjosi

prigauti valdžią, nes jei valdžia priimtų tas trusto akcijas, tai tuo pat pripažintų patį trustą už teisingą draugystę. Bet Roosevelt apsižiūrėjo ir atmetė Carnegie'o pasiulymą. Be to dar Carnegie taikė ant to, kad valdžiai priėmus jo akcijas, visos kitos jo akcijos pakils vertybėje ir jis prie tos progos galės su geru pelnu parduoti savo obligacijas. Bet nenaudėlis pasivėlino: reikėjo jam pasiulyti ankscziaus, prie McKinley'o.

Liudnas galas.

Po Buffalo parodą sziadien vaikszočia dabar vieni szerifai, kuriems pavesta parduoti viską, kas liko, kad atgrąžinti kiek pragaiszties; o turėjo prakiszti, kaip apskaityta, į 4 mil. rublių.

Tvanas.

Aną subatą ir nedėlią (14 ir 15 gruodžio) po gausių lytų, isztvino Pensylvanijos upės; nekuriuose vietose vanduo pakilo ant 20 pėdų augscziaus paprasto stovio; gelezinkeliai Erie, Lehigh ir Lackawanna negalėjo leisti trukių, nes daugel vietose keliai buvo apsemti ir iszardyti. Dalys miestų Wilkes-Barre, Elmira, Plymouth ir k. buvo užsemtos.

Vyskupas keikia.

Scrantono vyskupas Hoban, surinkęs 6 senesniusius kunigus ir įtaisęs su jais naują sinedrioną, metė prakeikimą ant visos nepriegulmingos lenkų bažnycijos, o ypatingai ant kunigų Fr. Hodur, Scranton, Pa., ir Fr. Mirek, Plymouth, Pa. Tarp sinedriono sudzių buvo žinomas kun. Gramlevyczia isz Nanticoke. Tikra likimo ironija! Kokis nenaudėlis Gramlevyczia meta prakeikimą ant tikrai padoro žmogaus, koku yra Hodur!

Biauri byla.

Ilgai tęsėsi byla admirolo Schley, kurį kitas adm. Sampson apszmeizė, buk ne jam priguli pergale ant Kubos ties Santiago, laike ispanizkos ka-

rės. Neziurint ant aiszkų davadų, sudas, vienog, „del politikos“, nevisai iszteisino adm. Schley ir jis stengsis atnaujinti sudą.

Gambrius garbintojas.

Helena, Mon., alauinkas J. Lehrking prisiekė prieš sudą, kad jis iszgeria kas dien po 50 stiklų alaus ir visada blaivus. Gambrius (teip buk vadinosi vokietis, kurs pirmas pramanė bavarizšką alų) gali pasidziaugti isz tokio savo „konsumerio“.

Kipszas perszia.

New Yorke susirinko kapitalistai ir pasivadino darbininkų delegatus, kad isz vienos sutarti, koku budu unijos sueitų į sutikimą su kompanijomis. Buvo tų tarp kitų: arkivyskupas Ireland ir senatorius Hanna. Kunigas perszia, kipszas suziedauja: laukti nuo tokių pirszlybų ką nors gero, butų neiszmanelio darbu.

Vieton į dangų pateko į kalėjimą.

Chicagoje gyvena nekoksai John A. Dowie, kuris apszaukė savę antruoju Elijoszium ir ketina greit iszlekti į dangų. Jis turi nemažai pasekėjų, kurie per jį trokszta dasigauti į dangaus karalystę. Bet vargšzui parsieis atidėti tą linksimą kelionę, nes szvogeriš apskundė jį už didelę apgavytę, per ką reiks pranaszui tupiti į kalėjimą.

Derybos su Dievu.

Mieste Cincinnati, Ohio, viena maldinga parapijonė praszė savo pastoriaus, kad jis pasikalbėtų su Dievu ir iszpraszytų jai greit vyrą. Pastorius apsiėmė. Na, jei pasiseks tą sykį, tai jis galės mesti pastorystę, o velyt meile mainikauti.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

E. St. Louis, Ill. Musų kun. J. Masziotas, kur tų besivazinėdamas, pasibaidzius arkliams, iszpuolė isz vezimo

ir išsisuko koją, dabar serga, nė dievamaldystės atlikti negali.

Liet. J. Paulauskis kuris turėjo karčiamą po num. North 3-rd str. pardavė p. Czėsnaui isz St. Louis, Mo., teiposgi lietuviui, o pats turbūt užsidės karčiamą kitoje vietoje.

Parapijonai czionykszczios liet. parapijos, su kun. vaidyja ir nesutinka, jie jau turi dabar vėl išsirinke parapijos komitetą ir kolektorius ką remėnesinius mokeszczius, idant kaip nors galėtų bažnyčių isz skolų išliuosuoti nes jie tvirtina, kad kun. apie tai nieko nesirupina (mat pirmiausia viską redė pats vienas kun. jie rinkdavo ir mokeszczius, bet mūsų parapijonai kun. daugiau netiki, ir todėl kun. pinigų ant toliaus nebenori užsitikėt). Bet kun. už tai, kad jo neklauso, ir pinigų jam nenori duoti, iszvadina juos szioškiais ir tokiais, ir abelnai siunczia į Stock Yardas kumelių lupti, už ką vėl pasidaro tarp parapijonų piktumas ir nekeitimas kunigo, o kaip regisi daugumas dėlto pradeda ir tikėjime atsalti, daugumas pradeda recziaus ir bažnyčių lankyti nors pirmiausia ir labai tankiai lankydavo, paklausus kodėl dabar to nedaro? tai ne atsako: „o ko asz tē eisiu ar kad manę iszlojotų“, vieną kartą atėjo kun. į lietuvių namą su kortelėmis velykinės iszpažintės; tuojau koznas užraszdino savo vardą, ir pasiėmė kortelės, bet kaip kun. pasakė, kad kiekvienas už kortelę turi užsimokėt po \$1,00 tai visi kortelės tuojau sugražino, ir kun. iszėjo nieku neszinas, jie sako: „geram kun. tai galėtume duot ir daugiau kaip po \$1,00, o tokiam neduosime suvis nieko, geriaus sako mes tą \$1,00 praigersime ale ne tokiam kun. duosime“. Mat czia dėl kun. lietuviai neina prie velykinės iszpažintės. Bet kun. to su visu nepaiso; jis sako, kad pa-

rapijonai nors ir urzgia, bet vis-gi gaus nutilti, nežine, gal tas ir iszsipildys!

Jis jau yra ir czia pramislų jęs Szliupą ir szliuptarnius, tik bėda, kad to baisaus Szliupo czia niekas nežino ir nepažįsta, nes nevienur tropijasi girdėti sznekant: „kas tai per vieni yra tie szliuptarniai, jie turbūt yra baisus, galimas daigtas, kad jie bus atskalonai“. *Sk.*

New Britain, Conn. Gal niekur teip ramiai neužsilaiko teip vadinami bedieviai, kaip mūsų miestelyje. Kitur bedieviai kelia vaidus parapijose, neapkeczia kunigų: vis tai daro, sako, mus kunigai ir anų laikraszcziai. Mūsų miestelio bedieviai labai ramiai gyvena, kad ir geriausi katalikai negali arba nemoka pataikyti dailiame apsiėjime susilyginti su bedieviais. Mūsų bedieviai, kaip sakiau, nestato bažnyczios, nemislyja tokios ir griauti, nemoka kunigui mėnesinės ir nekritikuoja kunigo darbų, vienu žodžiu, mus bedieviai, arba laisvamaniai visame pasielgia pagirtinai, nesivaidydami su karsztais katalikais. Vietinis klebonas tankiai bereikalingai užspuldinėja ant laisvamanių, bet tie visai nepaiso kunigo szmeizimo. Kun. Žebrius 8 d. gruodžio, kalbėdamas apie bedievius per pamokslą, nuvažiavo net į Philadelphia, Pa.; jis tvirtino, kad buvusios skerdyinės 3 d. Lapkriczio lietuviszkoje Szv. Antano bažnyčioje pakilusis ne isz kunigo Kaulakio, nė isz kun. Kaminsko priezasties, tiktai isz godulystės szv. Antano draugystės: mat, Philadelphia lietuviszka bažnyczia esanti užraszta ant draugystės Szv. Antano. Draugystė szv. Antano patyrusi, kad parapijos kasoje yra parapijonų sudėtų pinigų \$5000, norėjo pasisavinti tuos pinigus; tada klebonas Kaulakis, norėdamas apsaugoti pa-

rapijos turtą, stojo apgyuime; bedieviai, neįmanydami, ką daryti, parengė bažnyčioje musztynę, o dabar bedieviszki laikraszcziai meta visą kaltę ant kunigų ir vyskupo. Ant galo, kun. Žebrius sake, kad skaitydami tokius bedieviszkius laikraszczius, netikėtumėme, kad nors vienas kun. vėlina ką pikto parapijai arba bažnycziai: visi kunigai esą balti avinėliai. Teipgi mūsų klebonas nupeikė Waterburiečių lietuvių katalikų protestą prieš kun. Kaulakį ir Kaminską, patilpusį num. 49 „Vienybės“. Teipgi nupeikė bedievių pasielgimą su kun. Ambravezyczia Westvilleje, kad sutruszkino krutinę nekaltam avinėliui. Ar kunigo Žebrio žodžiai teisingi-negali ma žinoti, bet kad mus balti avinėliai turi ant savės juodus taszkus, tai visiems gerai žinoma. Kunigas Juodiszius, kai po baltas avinėlis, pareikalavo nuo 26 ypatų už iszklausymą iszpažinties net \$100, kada kelias Juodisziui kasztavo vos \$11 dvilinkas, o per kuniginę „Žvaigždę“ mokino laikytis vieno katekizmo. Mūsų kunigas Žebrius po teisybei nieko neturi į parapijos finansizkus reikalus, bet jeigu užsimanytų pats vienas valdyti parapijos kasą, tai ne bedieviai stotų prieš jį, tik katalikai patys stengtųsi nepaduoti į kunigo globą parapijos pinigų. Apgailėtina, kad mus Žebrius, liepdamas neklausyti bedieviszkių laikraszczių, nepaminėjo, katrie yra bedieviszkais, kas ir kaip gali būti be Dievo valios ant svieto. Manę tėveliai mokino katekizmų ir sakė, kad be Dievo nieko nėra ant svieto, o dabar kun. Žebrius sumaiszė man galvoje smegenis, sakydams, kad yra ir be Dievo, tai labai keista, kad mus kunigai neiszszaiszkina atsakancziai.

Iszties, sziądien dedasi keis-ti dalykai: „Žvaigždė“, kuri

vadina savę didziausiu katalikiszkų laikraszcziu, teoliogo lupomis, skelbia kersztą, kaltinimą žmonėms kaktų, augsztina denuncijacijas, garbina iszdavėjus, garbina iszdavėjystę. O kada „Lietuva“ ir „Vienybė“ primena tarpais krikščionystės pamatus, tai kuniginiai korespondentai skelbia visokią melagystę, idant apmonyti žmonėms akis, o kunigai tuodu laikraszcziu vadina „bedieviszkais“, vėlio tarnais ir tt.

Ar bus koks-nors tam galas? *Katalikas.*

Toluca, Ill. Norėcziau pasidalinti su meilingais skaitytojais trumpomis žinutėmis apie mūsų miestelio lietuvius. Skaitytu už laimę, galėdamas praneszti, kas buvo czia pirm ketverių metų, ir kas dedasi dabar. Pirmiausia mūsų lietuviai buvo paskendę tamsybės prieglobstyje, o apie lietuvisztės reikalus nieks nesirupindavo. Pirmu kart iszgirdę patį tą žodį „lietuvisztė“, nežinojo, kas jis per viena ir isz kur ji paėina. Isz seno paprocio visi galvatrukecziais dulinėjo po gatves, dėbeziodami isz paniurų viens į kitą; gužinėdavome po karčiamas ir rodydavome saliuunkui didelį savo mokslą ir iszmintį, be klaidos pažindami tuzus, karalius, augsztukus ir žemukus. Bet, ant mūsų laimės ar nelaimės, atvyko į miestelį keletas apszvietesnių tautiečių, kurie tuoj pažino mūsų tamsybę ir nesvietiszką pasielgimą. Turėjo jie isz to juokų, bet atjautė teipgi nuliudimą ir gailęstį. Persiėmę geromis misionimis, jie atsidedo pasitriusti, idant atvesti mus ant tikrojo kelio. Isz karto, numanu, buvo jiems sunku atlikti savo užduotį. Toji lietuvisztė pasirodė mums isz pradžių koku stebuklingu daigtu. Tie pirmieji mūsų szviestojai pradėjo aiskinti mums Lietuvos

praeitį ir prikalbino perskai-tyti mūsų istoriją. Tada tai mes pradėjome busti iš miego, griebėmės už geresnių laikrascezių, iš kurių patyrėme nepažįstamą iktol šviesos vaisių. Išsuskaitėme iš jų, kaip kitų miestų ir miestelių lietuviai dirba ir trisia tautiszka-me lenksme. Pažinome visą vienybės išnasmumą ir susitelkėm į vieną kruvą. Šiądien turime jau szelpiamąją draugystę vardan szv. Jono Krikštytojo, turime nepriegulmin-gą politikizką kliubą ir 19 Susivienijimo L. A. kuopą. Nors ji gyva jau nuo trejų metų, bet iksziol buvo dar menka, — turbūt prisidingėjo szalnos, kuri ir apsiraiszkė XVI seime, kada tuli izsal-kėliai pabėgo, nusineszdami mūsų turtą ir lobį. Dabar, virtus kitokioms aplinkybėms, ir kuopa stoji į tikrą kelią. Turėjus vos 3 sąnarius, ji šiądien skaito jau 16, kaip buvo garsinta 48 „Lietuvos“ num. Ant paskutinio susirin-kimo 1 gruodžio prisiraszė 5 sąnariai naujai; 1 Sausio bus sekamas susirinkimas, p. J. Sakalaucko svetainėje, 2 val. po piet. Todėl meilingiausiai praszome visų brolių—lietuvų neapleisti to susirinkimo ir parodyti, jog ir mes dar gyvi.

P. Vaicziulaitis.

Union City, Conn. Patė-myjau straipsnį P. Draugo N. 41 „Lietuvos“. Raszėjas to straipsnio giriasi, kad lietuviai Naugatuck, Conn. sutikime gyvena; nėra tarp jų vaidų, nė už dryžas kelines, nė už kito-kius mažmozius. O ką p. Drangas nupeikia merginas, kad nesitveria kliubo, nė draugyszių, ir nesueina į vienybę tai yra kitas klausymas ir mu-sų paczių kaltė. Tas užma-nymas yra geras, bet klausy-mas, ar pats raszėjas to straip-snio daug kur priguli. Ar priguli į S. L. A. kuopą, ar į T. M. D. ar nor į vietinę drau-

gystę, ne vien tik į politikiz-ką kliubą. Man rodos, kad nereikia kitam kelią rodyti, kad pats tuo keliu neini, arba pats tau sus budams, kitiems rodai szviesą, mažai tą dalyką suprasdamas. Į S. L. A. kuopą Naugatucka priguli vos penki sąnariai, o T. M. D. vos tik vienas. Tai menkas skait-lius iš 12 szeimynų ir 50 pavienių. Raszėjui to straipsnio reiktų daugiau pasidarbuoti ant lietuviszkos dirvos, tada atrastų pritarėjų, nors atitiktų ir prieszus. Negalima peikti merginas, nes joms nėra izskur supratimą paimti, kada ir vyrai ant žemo laipsnio stovi.

Liudyja tame faktai, kada Dr. Szliupas turėjo prakalbą, Sz Jurgio draug. parnegtą, ar neatsizymėjo tulos merginos su deklamacijomis ir dainomis; pats kalbėtojas gana gra-žiai pagyrė tulas merginas. O jos ką gavo nuo apsilaidėlių vyrų? tik paniekinimą ir iz-juokimą. Sztai ir antras fak-tas. Kada buvo laikytas su sirinkimas S. L. A. kuopos, parengtas su prakalbotomis, dainomis ir deklamacijomis, — du kalbėtojai buvo tos paczi-os kuopos, o treczias p. Kazake-vyczia: kalbėtojams pabaigus, atliktos tapo deklamacijos ir dainelės. Tik sztai ketvirtas kalbėtojas pasipraszės balso ir gavęs pavelyjimą, izszpludo tas deklamatores ir dainininkes visokiais negražiais zodžiais. O visi tamsus mūsų vyreliai teip gražiai nutrepšėjo, kad tas kalbėtojas mokėjo szlyksz-cziais zodžiais izszplusti. Nėra per tai dyvo, kad jos bijosi kur—nors pasirodyti su tautisz-kumu salėse ar kur kitur Pa-klausiu dar Naugatucko vyrų, ar susirinkime ant farmos. P. J. R. buvo klausymas aplink suszelpimą kankintinių, ar į mokslą einanczių? anaipol ne, mokėjo vien tik merginas persekioti. Kas link Union City, Conn. karcziamninkų nuo Spring str. nesutikimo, tas

yra tikra teisybė: vienas kitą skundė už pardavinėjimą ne-deliomis ir abudu gavo su-aresztuoti ir abudu užsimokė-jo. Pirmas ką buvo suaresz-tuotas T. R. užsimokėjo korte \$64,41, o antras V. G. \$54,51. Taigi abudu drauge į tris są-vaites užmokėjo \$118,92. Tai mat, broliai, ką mus biznieriai daro su mus centais! Nėra ką stebėtis, kad teip elgdamesi, turime tik izszjuokimą nuo miesto Naugatucko valdzios ir visų žmonių.

Taigi klausymas, ko mums reikia: ar ne mokslo ir supra-timo?

Nors viens izsz tų ponų gi-riasi esąs mokintas ir viską su-prantąs, mokąs ir lotyniszką kalbą, bet neapsieina, kaip mokintas vyras. Nekartą prisiragavęs rugszties, izszitrau-kęs izsz kiszeniaus pundą po-pierinių pinigų, kaip szieno, ir didziuojasi: „ką jus man durniai stovite? asz jus galiu sumuszi ir užmokėti!“ Ir an-trasis statosi mokintu ir izsz mintinga, bet nė savo vardo nemoka gerai pasirasztyti.

Vienam susirinkime tulą vaikną J. J. J. tas izszmintin-czius izszpludo, sakydams: „kam tu knygas ir laikraszczius skai-tai ir už dyką pinigus mėtai? ar tu ką daugiau supranti už kitą?“ Tada to mokinto vyro pritarėjai, visi Naugatucko kurpiai, trepsėjo ir dziaugėsi izsz jo kalbos. Kada pripulė susirinkimas Politikiszko kliu-bo 8 d rugsėjo 1901 m. tas mūsų garadėjas davė trejetą baczkuczių alaus ant farmos p. A. M. savo partijai, tai mu-sų dideli politikieriai nupysz-kėjo paskui tas baczkutes, nes jiems daug geriaus rupi bacz-kutė, negu politiszki reikalai; jokio susirinkimo nebuvo tą nedeldienį, tik kortelė prie svetainės durų, kad nebus mi-tingo; o buvo gana svarbių reikalų izszriszimui. Paskui tapo laikytas susirinkimas 15 spalnio, ant kurio nieko svar-

baus nebuvo, tik kurie neuži-mokėjo už pereitą mėnesį, ta-po izszbraukti be jokio izszitei-sinimo. Mūsų draugystėms truksta rasztininkų; teipgi vice—prezidentui kliubo nors kokio mokslo reikia; jam pri-sieina kliubo knygos izszro-kuoti, o jis neturi apie rokun-das supratimo ir rasi tik ant pirsztų surokuoty. Yra sar-mata mus Naugatucko bro-liams eiti vieną verstą į Union City, Conn., pas tą mūsų gera-dėją ir praleisti visą vakarą prie velnio knygu, arba prie yultebelio. Taigi, mieli bro-liai, griebkimės prie mokslo, kiek kursai izszgalėdami, jeigu nekiteip, tai nors tarp savės. Atliekamam laike perskaiytytu-mėte kokią knygą ar laikrasztį. Ateina ziemos laikas, sustab-dys nors negražus orai. Taigi visi prie knygu ir laikraszczių griebkimės, o įgysim daugiau szviesos ir izszmanymo.

Draugo pažįstamas.

Protestas priesz skerdyne Philadelphijoje.

Waterbury, Conn. 8 dieną Gruodžio 1901 m. Lietuvos Sunų Draugystė laikė savo metinį susirinkimą, ant kurio buvo svarstomi dr-tės reikalai.

Teipat buvo apkalbėta apie nelaimingą skerdyne lietuvių Philadelphia, parengtą Kaula-kio ir Kaminsko 3 d. lapkri-czio. Mes, visa Dr-tė, vienu balsu izsztariam didį nupeiki-mą kun. Kaminskui ir Kaula-kiui už nežmoniszką jų pasiel-gimą. Susirinkus žmonėms į Dievo namą pasimelsti, jie už-traukė policiją ir praliejo lie-tuvių kraują: ką jie užpelno už tokį darbą? Lietuviai tu-ri apsisaugoti nuo tokių tam-sių vadovų, kurie yra vilkais avies kailyje. Virsz minėta dr-tė velyja viso gero Phila-delphijos parapijonams, pa-duodami savo broliszką ranką, su apgailejimu jusų nelaimių. Kovokit, broliai ir sesers, už

savo teisybę, nepasiduokit tiems iszgamoms ir neįsileiskit jų į savo pulką: tada ramiai pasimelsit, suėję į savo bažnytelę.

Ant to pasiraszome Dr-tės Prez. M. Utara, Vice-prez. Zig. Pavilionis, Finansų-sekret. K. Pėža, Prot.-sekr. J. J. Laskevyczia, Apiek. kasos A. J. Povilaika.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Wilmerding, Pa. 42 nauja kuopa. Užvardis kuopos, Suvienijimo Lietuvos, sąnariai szie:

Matijoszius Maczionis
Tam. Kaszkėnas
Fran. Ardinavyczius
Raulas Vaina
Aleksandra Krygelis
Vincas Žalinauckas
Antanas Morkunas
Liudvikas Szvirauckas
Vincas Hoffėnanas
Vincas Pukas
Matijosz. Valentukevyczius
Antanas Bernatavyczius
Vyriausybė:

Prez. M. Maczionis,
Kasier. F. Ardinavyczius,
Sekr. V. Pukas.

Scranton, Pa., 30 kuopa nauji sąnariai:

Jonas Zataviackas
Krizostomas Pranckaitis.
T. Astramskas
S. L. A. sekretorius.

Atgarsis isz Brooklyn.

Apie susirinkimą Brooklyn 8 d. Gruodzio 1901 m. jau tapo „Vienybėje“ raszta, todėl nieko nuo savęs neraszysiu; bet norėčiau keletą žodžių pridėti, kas netapo korespondencijoje ganėtinai paaiszskinta kas link reikalo sukonzentruoti lietuvų pajėgas. Asz tą kalbą laikydamas padaviau visuomenė ant apsvarstymo sztai ką:

Sziądien dirbame iszsidraikę ir iszsiskirstę į mazus burelius;

mieris mūsų darbų yra apszvietimas; taciaus daug spēkų pinigiszkų ir rasztiszkų neturi tokio isznaszumo, kaip kad turėtų, jeigu geresnę tvarką įsivesdintumėme ir sutartį. Ana Latviai Rygoje turi savo tautiszką Biedrybą, kuri kėravyja visą judėjimą Latvių žemėje; draugystė skiriasi į skyrius, kurių koznas yra lyg ministerija: vienas rupinasi apie teatrus, kitas apie dainavimus, kitas apie mokslą isvatina, kitas apie istoriją Latvijos ir kalbą, kitas apie mokslines, kitas apie finansus ir tt. Draugystėlės, iszbarstytos po Latviją, stovi po globa anos Biedrybos, ir todėl isz visų pusių Latviams sekasi dirbti dėl pakėlimo tautos, ir jie dirba pagal gerai iszdirbtą programą. Tą patį daro Graikai, kurie Konstantinopolyje turi savo draugystę Syllogos, teipgi pasidalinusią ant visokių skyrių; ir toji centralizkoji draugystė kėravyja visą Graikų judėjimą užrubežyje tėvynės. Tokiu budu Graikai įstengė beveik visose naujokynėse įsteigti bibliotekas, mokslo, pasilinksminimus ir tt., ir pakėlė yra Graikų susipratimą ant augszto laipto. Kodėl-gi mes negalėtumėme susitarti? Kodėl teatralizkos gruppos negalėtų veikti pagal vieną mierį ir kėravyjamos buti per centralizką organizaciją? kodėl draugystės dėl iszleidimo knygų negali stovėti po globa vieno komiteto? teip pat dainorių draugystės? kodėl negalime suorganizuoti prakalbas pagal tam tikrą programą? kodėl negalime sukonzentruoti finansus? kodėl-gi mes negalime rupestį apie finansus pavesti tam tikram komitetui, kurs vien apie tatau rupintųsi ir trustųsi? Tad reikėtų sutverti *Lietuvių Mokslo Draugystę*, kuri skirtųsi į keletą szakų, ir tegul kozna szaka po visas Suvien. Valstijas stovėtų po globa ap-

rinkto tam tikro rimto komiteto. Su mažesnėmis spēkomis mes įsteigtumėme daugiau visokių darbų atlikti. Rods vyriausiam komitetui butų daug darbo, bet ar sziądien tai czia tai tų nėra daug dirbama? Sakysime kunigai bus prieszingi! Teisybė — bet kada žmonės susivienys ir dirbs darbą visur isz kruvos, pagal vieną rimtą programą, tad nė pats popiezius su visa kunigų kruva neįstengs užbėgti už akių vargszams ir skriaudžiamai tautai. Susivienijime rymo spēka! Czion nėra sznekama apie Susivienijimą dėl reikalų ligos ar posmertinės mokėjimo, bet apie Susivienijimą — Lietuvių Mokslo Draugystę — kuri rupintųsi ganėdinti lietuvų tautos dvasiszkiems, estėtiszkiems, polytiszkiems, ekonomiszkiems reikalams. Lietuviams esant darbininkais man rodosi toks sukonzentruojimas dvasiszkų darbų didžiausią naudą atnesztų. Tokia draugystė aprupintų ne vieną į mokslą besiskverbiantį, o neturintį medegiszkos paramos. Tokia draugystė suteiktų mums spēką polytiszką, teip jog mažiau drįstų ant lietuvų užsipuldinėti ir juos persekioti visoki politikos ar religijos carai.

Tokis tai buvo mano įneszimas; rods jis nėra naujiena, nėra jau 1884 m. Prusuose asz tą mislį buvę padavęs, bet vyresnybė Vokietijos nedaleido jam įsikuntyti. Buvome Amerikoje sutvėrę Mokslo Draugystę, bet tuomet dar žmonės nebuvo ikvlei iszsilavinę dėl pamatymo isznaszumo to dalyko, ir po kelių metų pasidaravimo ji nupuolė, ypatingai ant jos užsisėdus kunigams. Bet žmonės sziądien jau pamatę yra ir supranta mierius kunigijos, ir todėl ti kin, kad tokia Lietuvių Mokslo Draugystė įstengtų pergyventi audras, rengiamas jai per nedraugus tautos prabudimo

ir pasikėlimo.

Czion turiu dadėti, kad mano kelionė į Brooklyną sziuosyk buvo labai laiminga. Miltos giesmininkų draugystė įdavė į izdą S. L. L. \$111,69, potam dar prisiuntė \$21,80, kuriuos pinigus liepė apversti ant atspaudinimo kn. Dembskio knygelės „Dvyniai Vagių“, o likusius ant iszleidimo knygos Buechnerio. Galiaus komitetas, kurs parengė prakalbas 8 d. Gruodzio, apmokėjęs kasztus, dar likusius \$4,00 prisiuntė ant Buechnerio knygos „Spėka ir Medega“, kuri spaudoje yra pas p. Olszevskį.

Uz didelį Brooklyniecių prilankumą dėl laisvamanybos, už suteiktą pagelbą dėl spaudinamų knygų, už jų meilę ir gero velyjimą dėl manų paties ir už jų rimtą pasielgimą laike susirinkimo czia vieszai jiems tariu: acziu! Tas viskas įkvepia norą ir spēką toliaus dirbti kaip man, teip kitiems — dėl iszvadavimo lietuvų tautos isz nasrų visokių siaubunų, ryjančių szviesą, gerovę ir valnybę mūsų nuvargintos tautos.

19 XII 1901 J. Szlupas.

Žmonių patarles apie kunigus ir ju tarnus.

Vienas ukiniško bernas, Gruzdzių parapijoje, Kauno rėdyboje, p. P.J., suraszęs prisiuntė man „žmonių žodžius“ apie kunigus ir jų tarnus. Tie žmonių žodžiai man rodosi turi didoką vertybę, kadą gi charakterizuoja, ką žmonės — net po Maskolijos knutu vaitodami — mislyja apie tuos, kurie sakosi Dievui tetarnauja. Todėl asz juos perraszęs žodis į žodį, paduodu į spaudą.

1. Kunigai — Dievo vietininkai!
2. Kunigai — Dievo tarnai!
3. Kunigai — mūsų tėvai dvasiszki!
4. Kunigai — mūsų geradėjai!
5. Kunigai — mūsų mokin.

tojai, o mes — grieszninkai! tiktai klausykime, ką jie mums sako; mes nieko neiszmanome, nieko nežinome.

6. Kunigo žodį visi minavoją.

7. Klausyk, ką kunigas sako, bet nedaryk to, ką kunigas daro.

8. Kunigai negavi, už tai kad jie žino; ką tu žmogus gali daryt, nieko nežinodamas.

9. Kunigai už tai negavi, kad jie atsimeldžia.

10. Kunigai su moteriszkomis neužiima — jie dvasiszkos žmogystės.

11. Ką tu žinaš, žinok pats sav, bet tiktai kitiems nesakinėk.

12. Kaip tu gali ant kunigo teip šnekėt?!... tu kunigo valandoj myriaus neprisiszauksi!...

13. Kunigo nebepamokysi, jis žino.

14. Tu dulkę, priesz vėją neatpusi.

15. Teip radome, teip paliksime.

16. Jų valė, jų dalė.

17. Jei kunigai mus gaudinėja, lai jie sav žinosi; o mes, kad iszpildome tą, kas mums prisakya, tai jau ir gana.

18. Kunigas — tai pons! ką tu jam padarysi? gi tu, kas? pelų maiszas!

19. Kas tas yra, kad kunigai dabar greibia ir grobia?! bet kiek jie padeda, kol paliekti kunigais.

20. Laiminga ta motina, katra kunigą pagimde; bet laimingesnė ta, katra kareivį....

21. Yra kunigų gerų, bet mažai.....

22. Kol prie altoriaus, tol kunigas, o kaip nuo altoriaus, tai toks pat, kaip ir visi žmonės.

23. Kunigai tiek nuo žmogaus lupa, kiek gali.

24. Su kunigu teip reikia derėtis, kaip su žydu.

25. Kunigui gailėsčio nėra.

26. Ir tav brangus žingsnis kaip kunigui.

27. Kunigui katras — viens žingsnis apmokamas.

28. Kunigas žingsnio nežengs dykai, jeigu tu jam neužmokėsi.

29. Nė kunigui pati, nė kunigui vaikai! kam gi tuos pinigų teip plėsziate?!...

30. Kunigų pinigai nevydžiams, negirdžiams atitenka.

31. Kunigų pinigai mergoms tenka.

32. Kunigų naudą velnias iszgaudo.

33. Kunigo nauda, girto malda, ligonio pasninkas — visi tie lygus.

34. Bažnyčioje dievelis, lauke velnelis.

35. Pas žydą didesnė teisybė kaip pas kunigą.

36. Juo didesnės szventės, juo didesni atlaidai, juo didesni klebonijoj darbai.

37. Kunigų visas užsiėmimas, visa zobova per atlaidus: kortos ir kortos!

38. Kas turi daug pinigų, tas nebijo nė kunigų.

39. — Asz nebijau nė klebono,

Turiu pinigų uzboną,
Talad-rydi-ram. (Isz dainos baudžiauų laike).

40. Kad kunigas persza, tad velnias vinceiavoja.

41. Visi netėisybę supranta me, bet ką tu žmogus gali daryti priesz kunigėlį?!

42. Bažnyčios tarnai, parapijos parszai.

43. Kunigai — akyse ponai, už akių ubagai.

44. Kam bažnyčia arti, tam dangus toli.

45. Nesigailėk ant bažnyčios davęs; numiręs atrasi danguj ant lentynos padėta.

46. Daktaras ir kunigas susiedami dejavę, kad blogi laikai e-ą, žmonės sveiki, nė sergą, nė mirszta.... Sziedviem jau galas rankoje! Sztai nepo ilgam susirgęs jiems tē geras ukininkas. Tuojau prie daktaro. Daktaras apžiurėjęs, savo atsiėmęs. Tas tuojau į kleboniją nubėgęs ir kunigui pasi-

gyręs: tas ir tas serga, asz jau tē buvau, dėkui Dievui! tiek ir tiek gavau! jis jau greitai mirs, bus ir tav!...

47. Vienoje bažnyčioje pagarsėjo dideli stebuklai. Žmonės isz visų krasztų tē pludo ir pludo. Kartą tē keli vyrai nuėję į karcziamą pypkių parukyti ir sznekąsi: ein-ein czia tie žmonės, bet negirdėt, kad kam maczytų! Karcziamninkas žydas tai iszgirdęs ir atsiliepęs: ko jus czia vyrucziai sznekat, kad nemaczyja? maczyja, asz jau žinē, kad dum maczyj! jusų kunigam maczyj ir man maczyj....

48. Turtininkas — bevaikis: ai szkada! toks man geras sznelis buvo: viską jis suprato, viską jis žinojo, kaip žmogus! Dabar nusprogo, man jo teip gaila, teip gaila — kaip savo tikro vaiko.....

Kunigas: Tai kad tamistai teip geras buvo ir teip gaila, ko man žinios nepadavei, asz bucziau liepęs į varpą suduoti! (Tai girdėta yra nuo senio A. Biczziuzio, sodziuje Žagariecziuose).

49. Kunigo rankovė midų geria.

Tikiu, kad patarlių rinkėjai nepraleis nė szitų nejsiraszų į savus rankius.

J. Szliupas.

Baltramiejaus naktis.

Prospero Merimee.

Karaliaus pasiulymas.

Praslinko dvi sąvaitės, nuo kol Bernardas atvyko į Paryžių. Karta, kapitonui Jurgiui esant karaliaus rumuose, jis iszgirdo karaliaus paliepimą:

— Rytoj, atlikę tarnystę, ateikite pas manę — turiu pasikalbėti su jums du vienu.

Ant rytojaus, paskirtą valandą, Jurgis nuszarpavo į karaliskus rumus. Vos tik pasakius savo pravardę, pakalikas tuoj nuvedė jį į paties karaliaus kambarį ir įleisdamas, pakėlė priesz jį szilkinį uztie-

salą. Vieszpatis sėdėjo ties mažu staleliu, lyg pasiruoszęs raszyti. Jis mostelėjo kapitoni ranna, kad tas sustotų, lyg bijodamas pamesti tų mislių gijas, kuriomis jis buvo tada užimtas. Kapitonas su polingnumu sustojo szesziuose žingsniuose nuo skuomės ir metęs trumpą zvilgį per visą kambarį, uztėmyjo visą jo apistatą.

Daigtai, kuriais buvo paopusztas kambarys, iszrodė visai prastai; daugiausiai matyt buvo vyairus ginklai ir szaudyklės, pakabintos ant sienų. Ilgo muszkieto ir medincziiaus ragelio tarpe kybojo didelis Dievo Motinos paveikslas, su dikta bukso szakute ant virszaus. Stalas, prie kurio sėdėjo karalius, buvo apkrautas popieromis ir knygomis. Ant grindų žlagsojo visoki daigtai, vieni per kitus: sakalams kilpos su varpeliais, maldų knygos. Czia pat raivėsi ant pamesto pataluko didelis szuokalikas.

Staiga karalius su įdukimu trenkė į grindis plunksną, biauariai užkeikęs.

Jis sparcziiais ir nelygiais žingsniais, nuleidęs galvą, perėjo tris syk isz vieno kambario galo į kitą; paskui staiga staptelėjo priesz kapitoną ir dirstelėjo į jį paklydusiomis akimis, lyg ką-tik uztėmyjęs.

— A, tai esate jus! — pratarė Karolius, žengęs atbulą žingsnį.

Kapitonas žemai jam pasikloniojo.

— Smagu man jus matyti. Man reiktų su jums pasikalbėti.... Bet....

Karalius nutilo.

Su pusiau pracziauptomis lupomis, isztiestu kaklu, atstateds kaireją koją ant szezzių colijų atstumo nuo deszinėsės, tartum pacziuos atydos stovyklas, — teip iszrodė Jurgis, laukdamas užbaigimo pradėtų žodzių. Bet karalius vėl nulenkę galvą ant krutinės ir,

rodos, buvo paskendęs mislyse, kurios skraidė už tukstancio mylių nuo tos, ką jis buvo ketinęs išreikšti.

Keletą minučių tęsėsi tylą. Karalius atsisėdo ir pridengė ranka kaktą, tartum nuo didelio pailsimo.

— Velnias grėbtų tą rytmą! suszuko jis, trepsėdamas koja ir tarskiudams ilgais pentiniais, primusztais prie jo czebatų.

Didysis szuo-skalikas staiga pabudo ir straktelėjo: jam, mat, pasirodė, kad karalius, suskambinęs pentiniais, szaukia jį prie savęs; szuo, pasiraišęs, atslinko prie karaliaus kedės, užlėjo abi kojas ant jo kelių ir iszkėlęs smailą snukį augszciaus karaliaus galvos, iszžiodino pladžiam savo kosere ir, nesivaržydamas karaliaus artybe, ėmė žiovauti. Mat, sunku iszmokinti kad ir karaliską szunį priderancio apsiėjimo!

Karalius nuvarė szunį szalin ir tas, atsidusęs, vėl atsigulė. Karaliaus akys vėl, lyg isz netyčių, susitiko su kapitono akimis, ir jis tarė:

— Atleiskit man, Jurgi. Szita biaurybė eilutė iszmuszė man kruviną prakaitą!

— Galbut, asz užengszcieu jusų didybei? — pratarė kapitonas, žemai liuktelėjęs.

— O ne, visai ne, — atrėmė karalius.

Karolius pakilo ir be niekur-nieko užlėjo delną ant kapitono peties. Tuo syk jis szyptelėjo. Bet nuszypsojimas liko tik ant lupų: klaidžioje jo akyse nematyt buvo nė ženklo.

— Ar jau atsilšėjote nuo andienyksztės medzioklės? — užklausė karalius, regimai nežinodamas, kaip pradėti tikrą kalbą. — Elnias ilgai dar purtėsi.

— Vieszpatie, asz nevertas bucziau vadovauti jusų didybės sparczioje kavalerijoje, jei toksai žygis, kaip aną dien,

paalsintų manę. Paskutinėse karėse p. Guize, matydams manę nuolat balne, praminė manę *albanu*.

— Beje, teisybė, man pasakojo, kad isz tavęs — smarkus kariauninkas. Bet, pasakyk, tu gerai szaudai isz muszkieto?

— O, vieszpatie, asz gerai moku su juo apsieiti. Vienog negaliu pasigirti tokiu gabumu, kaip jusų didybė. Ne kiekvienam gabumas skirtas.

— Sztai, ar matai tu ilgąjį muszkietą? Įdėk į jį dvyliką stambių szruotų. Asz busiu prakeiktas, jei ant szeszijų deszimezių žingsnių, nors vienas szruotas pralėks pro pagoniską krutių, kurią turės pasirinkęs.

— Szeszios deszimtyš žingsnių — tai gerokas atstumas. Na, asz nenorėcziau tokio bandomo isz jusų didybės rankų.

— O nuo dvejų szimtų žingsnių muszkietas padės ant daigto žmogų, jei tik kulka bus tam tikro didumo.

Karalius padavė muszkietą kapitonui į rankas.

— Jis, rodos, teip lygiai geras, kaip ir gausiai papuosztas, — isztarė Jurgis, akylai apžiurėjęs jį ir kelis kart padirginęs gaiduką.

— Asz matau, kad tu iszmanai apie szaudyklus. Priesidėk ją prie žando — asz noriu pamatyti, kaip tu taikai.

Kapitonas iszpildė prisakymą.

— Geras daigtas muszkietas, — isz lėto kalbėjo karalius. — Nuo szimto žingsnių, tik teip dirgtelejęs ranka, gali tikrai atsikratyti nuo prieszininko. Nė geležiniai szarvai, nėjoks szelmas neatlaikys priesz gerą kulkutę.

Karolius IX, ar teip paprattės isz mažens, ar isz prigimimo, niekad nežiurėdavo į tą, su kuo sznekėdavo. Bet szį kartą jis stacziai ir su ypatingu reiszkimu žiurėjo į kapitoną. Jurgis nepasijutęs nuleido akis. Karalius padarė teip-

pat. Trumpą valandėlę vieszėjo tyla. Jurgis pirmutinis pratraukė ją.

— Turint kiek gabumo, gali gerai valdyti szaujamas ginklus, bet kardas ir smaigtis daug parankesnis daigtas....

— Beje, vienog muszkietas. Karolius labai keistai nusi juokė. Paskui jis tuoj nutęsė: — Sako, Jurgi, jog admiralas skaudžiai įžeidė tavę?

— Vieszpat....
— Asz žinau, asz tikrai žinau apie tai. Bet man būtų didžiai smagu.... Asz noriu, kad tu pats papasakotum, kaip tai buvo.

— Teisybė, vieszpatie, asz kalbėjau su juo apie vieną apgailėtiną atsitikimą, kuris manę karsztai apėjo....

— Tavo brolio dvikova, po velnių! Asz guodoju žmogų, kurs moka persmeigti savo prieszininką. Jo prieszininkas buvo nenaudėlis ir gavo tai, ką užsipelnė. Bet, nubausk manę, Dieve! Kokiems kipszams tas žilabarsdis pakėlė su tavim gincą?

— Asz bijausi, kad nelemtas pykestis už atsimetimą nuo hugenotų tikėjimo ir mano atsivertimas į katalikystę, apie ką asz buvau beveik užmirszęs....

— Užmirszęs?
— Jusų didybė esate davę gražiausią paveisdą užmirszimo tikėjimiszky vsidų, ir jusų beszaliszkas teisingumas ..

— Įsikirsk sav į atmintį, sėbre, kad admiralas nieko ne užmirszta.

— Asz jau užtėmyjau tai, vieszpatie.

Ir Jurgio veidas apsiblausė.
— Sakyk man, Jurgi, ką tu ketini veikti?

— Asz, vieszpatie?
— Tu. Pasakyk atvirai.

— Vieszpat, asz per menkas bajorėlis, o admiralas per senas, kad asz galėcziau pavaldinti jį į dvikovą. Ir be to dar, vieszpat, kad ir galėcziau tai padaryti, tai bijoeciau nu-

stoti tos augsztos malonės isz jusų didybės pusės, — pratarė jisai, nusilenkęs.

— Aa! — suszuko karalius. Ir jis atsirėmė deszine ranka į Jurgio petį.

— Mano laimė, — sakė toliaus kapitonas, — jog mano garbė ne admirolo rankose. Ir jeigu kas isz lygių man iszdrijstų abejoti apie gerą mano vardą, tada asz melszciau jusų didybės pavelyti man....

— Tai tu nenori atkersztyti admirolui? O tuo tarpu, jo jau... negali visai kęsti!

Jurgis net praplėtė akis.
— Vienog jis įžeidė tavę, — kalbėjo karalius toliaus. — Kad teip manę velnias grėbtų! Jis tavę skaudžiai įžeidė — kaip pasakoja.... Bajoras — ne pakalikas; yra dalykai, kurių negali kęsti nė pats karalius....

— Kaip asz atkerszysiu jam? Jo paėjimas nepavelyja jam stoti su manim į dvikovą.

— Galbut.... bet....
Karalius pagriebė muszkietą ir priguldė prie žando.

— Supranti?

Kapitonas atbulas atsitraukė dvejetą žingsnių. Karaliaus nurodymas su muszkietu buvo visai aiszkus, o szėtoniszkos akys perdėm reiszkė jo mislį.

— Kaip, vieszpatie! jus man liepiate....

Karalius drucziai stuktelėjo į grindis muszkieto kulbe, iszvertęs ant kapitono paszelusias akis:

— Liepiu tav! po velnių! Asz tav nieko neliepiu.

Kapitonas nežinojo, ką atsakyti. Jis pasielgė teip, kaip kiekvienas jo vietoje būtų pasielgęs: nusilenkė ir nuleido akis.

Karalius paskui pradėjo kalbėti szvelnesniu balsu.

— Asz nesakau, kad tu, kerszzydams už savo garbę, szautum į jį isz muszkieto.... Man vis tiek. Tesusprogs pats popiezius! Bajoras ue-

turi nieko augsztesnio už garbę; ir idant atgrąžinti ją, nėra tokio darbo, kurio jis nepapildytų. Ir paskui tie Chatillonai — nupuikėliai ir drąsuoliai, tartum budelio tarnai. Niekadėjai, jie su mielu noru nusuktų man sprandą ir paglemžtų mano sostą... Asz tai žinau. Kada asz matau admirolą, man tarpais užaina noras išspeszi visus plaukus isz jo barsdos.

Ant tos žodžių gausybės isz lupų žmogaus, kurs niekad nemėgdavo per daug jų barsyti, kapitonas nežinojo, ką atsakyti.

— Na, ką gi? Užsikeikiu gyvastim ir galva, ką tu mislyji daryti? Klausyk, budams tavo vietoje, asz priselincziau, kada jis iszeina nuo savo... pamokslų ir įkrėscziau jam isz kokie lango geroką szuvį į strėnas. Dievaži! Mano bro-lėnas Guize butų tav didžiai dėkingas; o tu daug padarytum gero vieszpatystės ramybei. Ar tu žinai, kad tas nedorėlis labiaus P. Ancuzijos karalius, negu asz pats? Tai žemina mane, galų-galuose... Asz pasakau tav stacziai, ką turiu ant mislies. Reikia pamokinti tą pasiputėlį, jog negalima užgauti bajoro garbės. Įgelti garbę, įgelti kailį — viena verta kito.

— Užmuszimas prapuldo bajoro garbę, o ne atgrąžina. Toks atsakymas isztiko karalių, tartum perkunas. Lyg stulpas, nejudėdams, isztiestose į kapitoną rankose jis laikė muszkieta, lyg siulydamas jam, kaipo atkerszjimo pabuklę. Jo lupos pabalo, bur-na prasieziaupė; ir galima buvo pamislyti, kad žveriszkos jo akys, įtebeilytos į Jurgį, užkerėjo jį.

Ant galo, muszkietas iszkrito isz drebanczių karaliaus rankų ir suskambėjo ant grindų. Kapitonas puolėsi pakelti jį, o karalius sudribo į kėdę,

murknai nusvėręs galvą. Isz smarkaus lupų judėjimo ir traukymo antakių buvo pažimjame didelė vidurinė kova.

— Kapitone, — pratarė jis, ilgai tylėjus, — kur sparczios tavo jotės tunta?

— Mieste Meaux, vieszpatie.

— Į keletą dienų pasivyk ją ir atvesk pats atgal į Paryžių. Po... kelių dienų gausi prisakymą. Lik sveiks!

Tam balse matyt buvo kokia užkietėjus rustybė. Kapitonas žemai pasilenkė; Karolius, parodęs jam kambario duris, davė suprasti, kad jis gali iszeiti.

Kapitonas, pagal paprotį, ėjo link durų besikloniodamas, kada karalius nekantriai paszoko nuo savo vietos ir nustvėrė jį už rankos.

— Nė žodžio bent niekam apie tai! Girdi?

Jurgis pasilenkė, pridėjęs ranką prie krutų. Iszeidamas isz kambario, jis iszgirdo, kaip karalius storu balsu szuktelėjo savo szunį, pliauszkindamas kancziu, lyg norėdamas visą savo piktumą iszlieti ant nekaltos gyvulio.

Sugrįžęs namon, Jurgis paraszė admirolo Coligny tokį laiszkutį:

„Tulas žmogus, kurs nemyli jusų, bet myli garbę, pataria jums sergetis kunigaikszczio Guize'o ir dar vienos ypatos, kuri galingesnė už aną. Jusų gyvastis pavojuje”.

Nebailus Coligny per niek palaikė tą praneszimą. Bet gi žinoma yra, kad netrukus po to, 22 rugpiuczio 1572 m. jis tapo sužeistas isz muszkieto; vėliaus pasirodė, kad szovė į jį isz kunigaikszczio Guize'o namų nekoksai Maurevert, pramintas už tai karaliskku užmuszėju. Po dviejų dienų atsitiko „kruvinoji Paryžiaus svodba”.

(Bus dar)

☞ Naujos knygos. ☞

— *Lietuviszkos kalendros metui 1902. Sutaisë M. Kiozsis. Tilžėje, 1902 m. Puslapių 176.*

Bus tai bene didžiausias isz lietuviszkų kalendorių, spaudintas gotiszkomis litaromis, kuriame yra 130 puslapių teksto. Teksto yvairumas ir žinių apstybė užpelno pagyrimą; bet isz kitos pusės, reikia užmesti visiems Prusų Lietuvos rasztininkams jog jie visai nesirupina pažinti tikrąją lietuviszką kalbą ir, rodos, tyzcia norisutverti ypatingą savo žargoną. Tą patėmyjimą gali prisiminti sav visi prusziskiai rasztininkai.

— *Evangeliszkos kalendros, metui 1902. Iszleista M. Jankaus. Bitėnai. Pus. 64.* Isz pusės iszguldymo budo augszcziazis stovi už kitas kalendras.

— „Tilžės Keleivio” kalendros. Suraszytos Kr. Jurkszai-czio. Tilžėje. Pusl. 104.

— *Ukiszskasis kalendorius, ant 1902 m. Peterburge(?)*. Pusl. 80

— *Ukiszskasis kalendorius ant metų 1902. Vilniuje. 1901.* Pusl. 80.

Tuose kalendoriuose, lietuviszkai-lotyniszkomis litaromis spaustuose ir paskirtuose rusiszkaizjai Lietuvai, yra gana apszciai medegos paskaitymui (viskas beveik perspaudinta isz kitur).

Abiejuose kalendoriuose spaudimo vieta nurodyta Rusijoje; yra tai juokingas mony-jimas kitiems akių, kuris gali iszeiti stacziai ant nenaudos lietuviams po rusiszkaja valdzia.

— *Kas tai yra dirbama žemė? Kaip atsirado, koki jos skyriai ir kaip juos pažinti? Sutaisë dr. A. V. Tilžėje, 1901* Pusl. 30.

Skaitydami tą knygtę, lietuviui atitiks joje sav naudą. Mislys aiszkios ir grazios, tik iszguldymo budas szlubuoja.

— *Svarbiausios žmonių ligos. Dr. Mikols. Tilžėje, 1901 m. Pusl. 66.*

Žmonėms paskirta knygtė, kurioje galima atrasti apraszymą tankiausiai atsitaikanczių ligų, su tulais patarimais, kaip nuo jų saugotis, o apsirgus, kaip gydytis.

— *Nuo Redakcijos.* Tuli isz musų tautiecių savo laiszkuose isztarė velyjimą turėti artymesnes žinias apie p. A. Gavieno darbus ant tautiszkos dirvos. Ant kiek mes galėjome gauti apie tai žinių, p. Gavienas yra buvęs veikliu darbininku ant tos dirvos. Tarp kitų dalykų, paminėsime szituos; 1) jis prisidėjo prie iszleidimo „Lietuvos istorijos” Daukanto vedimu korektos ir to dalyko. 2) prisidėjo prie vedimo korektos spaudinamo tame laike žodyno Miezinio; 3) daug darbo atliko, įtaisant lietuviszką skyrių ant abelnos rusiszkos parodos spaudos dalykų Petropilėje pavasaryje 1895 m.; jisai pats įstatė visas knygas į spintas, tarpe kurių tapo patalpinta ir „Genių dėde”, 4) pirmas pakelė klausymą dalyke įsteigimo lietuviszkos labdaringos draugystės Petropilėj laikrasztyje „Vienybeje” savo straipsnyje patalpintam N. 4, 1892 m. „Gromata isz Peterburgo” — ir tas užmanymas savo laiku įvyko, 5) daugelyje atsitikimų prisidėjo prie lietuviystės reikalų, kuriuos aiszkinti szizame laike neyra galimu.

Dabar p. Gavieno padėjimas yra labai blogas, kaip isz dalies medegiszkos, teip ir isz sveikatos, nes paskutinė labai menka ir reikalauja stropaus nepertraukiamo gydymo.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasiziuokit as J. J. Pauksztį.

Isz visur.

Varszava, 5 d. gruodžio szių metų Vokietijos konsuliui izkelė puikią pirtį studentai Varszavos (Universiteto ir kitų augsztesnių uždėjimų), atkerzindami už nedorą pasielgimą mokyklose Vrsesnį (Poznaniaus kun.), kur vokiečiai profesoriai lenkų vaikus baisiai nuskriaudė. Studentai izdaužė konsulio gyvenimo langus, nuplėsžė erelį (žymę) su parasu, sumynė numetę ant gatvės, aptaszkė namo sienas žaliais kiausziniais ir atramentu (juodyln). Kalba, jog keletą studentų rasztavojo. Tas atsitiko viena diena teip gi Lvo ve ir Krokavoj. Matyt, lenkai susitarę vokiecziams nors svetur atlyginti už jų nedorą pasielgimą. Kas isz to iszeis — sunku spręsti, bet aiszku, jog lenkai savo smarkumu ir riksmu jau daug užkovojo nuo nedorųjų valdonų. O man rodos, kad Amerikos lietuviai Rosijos konsuliui panasų pokilį izskeltų, izreikszdami savo apmaudą už kankinimą brolių Rosijos Lietuvoj. (Mes nesutinkame su taja mintim). Nors konsuliai gal ir neperdaug kalti yra, ale mat ant jų galima tulžį izlieti, nes jie svetur budami, netur tokios galybės apsiginti. Eikim, pedomis kitų prispaustų tautų, vis pirmyn ir pirmyn, o sulauksim geistinių vaisių.

J. Nebrėka.

Urėdiszkai yra patvirtinta, jog Londone sziuosmet skaitlius izšėjusių isz proto pasidaugino ant 5000 žmonių; teip gi urėdiszkai pripažinta, kad priezastis to yra karė su burais. Anglai jau susilaukė prakeikimą už blogą darbą.

Italijos parlamente inezstas užmanymas, kad karaliaus algą numazinti — vietoje \$3,200,000 ant \$1,200,000. Nedyvai, nes toje szalyj žmonės mirszta tukstancziais isz bado.

ZEMIU DULKĖS.

APYSAKA,
lenkiškai parašyta *M. Radzevyčiūtės.*
(Tąsa.)

Priėjo prie lango ir dirstelėjo į vidų. Roziukė buvo viena, pasilenkus prie darbo. Išrodė jam labai sunykusi ir išbalusi. Persigando, išnetyčių užkalbinta.

— Ar Kristupo nėra namie? — užklausė nusistebėjęs.

— Nėra.

— Kur jis?

— Išėjo iš vakaro į darbą Ramuniškėn.

— Ar ant ilgai?

— Nesakė.

— O kad jis sprandą nusisuktų?

Roziukė tylėjo, neatitraukdama nuo darbo akių.

— Pasitikėjau ant jo, ir niekeno nekvičiau prie darbo. Del jo dabar turi nueit ant niekų visa diena.

— Mažai jau teliko darbo, tai dėl vienos dienos tiek daug, — užtėmyjo.

— Atsidėjau užbaigti iki seređai, ketverge pašventinti, o pėtnyčioje išvažiuoti. Viena diena tai daug. Grindys neįdėtos ir durys dar nepritaikytos.

— Ar tai teip greit važiuojate?

— Jau rodos ir labai laikas. Keturi mėnesiai praslinko man čia besitrunkant. Jau nuo darbo net drapanos sudrisko ir skalbiniai suplyšo. Jau manęs nieks nepažįs mieste, pamatęs tokį nuskurėlį!

— Tai Mariukė jus negerai apžiūri.

— Nenoriu nieką apsunkinti!

Atsisėdo ant suolo po langu ir žiūrėjo į ją.

— Baisi iš jus darbininkė. Net gražu žiūrėti, kaip jus šūdyklė klauso.

— Įpratau, kasdien tapat bedirbdama.

— Ar jums nenobuodu vienai grinėčioje?

— Pripratus.

— Vienog, jums neina į sveikatą. Kitos merginos raudonos, kaip putiniai, o jus išbalus. Kad turėčiau ant jus valių, tai neduočiau teip vargintis ir per greit nustoti skaištumo!

Mergina dirstelėjo į jį ir, sutikus jo akis ant savęs, greit nuleido galvą. Pasidarė jai šilta, atsiminus tuos išveržtus bučkius, karštus, kad rodos ir dabar dar degino jai lupas ir kaklą. Valandėlę tylėjo, galbut, abu apie tą pat mislydami.

— Vakar sutikau senį Svedą! — atsiliepė Raulas, su atyda į ją tėmydamasis.

— Turbut, rengiasi ant atlaidų į Sidlavą — tarė ramiai.

— Gudragalvė! — pamislyjo Raulas; — bet tuojau ją sugausiu!

— Ar su knygomis? — tarė balst.

Mergina išlengvo kruptelėjo ir jos staklės nutilo. Nutruko siulas, tai gi jį surišo ir tuotaru vėl atsipeikėjo.

— Nežinau, — atrėmė, truktelėjus pečiais.

Raulas nusijuokė.

— Ei, Roziuke, nepritinka jums meluoti! Jums rodosi, kad, atvažiavęs iš Vokietijos, nežinau, ką reiškia tie raudoni škaplieriai, ką iš po kikliko kyšo?

Mergina, nesijausdama, siekė prie krutinės ir užkišo ženklą gilyn, paskui bailias ir nusistebėjusias akis įstebeilyjo į kalbantį.

— Ar jums rodosi, kad nežinau, kokios dvasios nukaneveikė tą girtuoklį šiaudžių ir kas tą vaidinasi ant pilkainio antrąją jauno naktį?... Drašuoliams nepridera siulyti pasakų, nes jos jų nenubaidys, o tik pakurstys žingeidumą. O ką, dabar jus išsigandote?

Roziukė nuleido rankas ant kelių, nusigandus, nedrąsi.

— Dėl šventojo Dievo, tylėkite! — sušnabzdėjo, visa drebėdama.

— Kad bučiau netylėjęs, seniai jau butų po jusų visų buvę! Bet aš esu matęs savo gyvastyje daug paslapčių ir niekad neišdaviau. Pasakiau dabar, idant manęs nelaikytumėte už paikšą ir nemeluotumėte be reikalo, o prie to visko, idant elgtumėtės atsargiaus.

Mergina pakilo ir priėjo prie lango. Neramiai dirstelėjo į lauką ir ant kelio.

— Nėra nieko! — tarė Raulas. — Jus vienos tik su manim, kaip aną vakarą, kada jus bučiavau, o jus man suteikėte per veidą. Atsimenate? Galėčiau dabar atkeršinti!

— Galėtumėte! — atrėmė per dantis, raudkama antakius. — Ta paslaptis yra man šventesnė už pačią savę. Žinau tikrai, kad jus ne niekšas ir kad pasigirti savo drąsa, neišduosite šito dalyko, kuriam esate svetimi ir atšalę, o už kurį gali atsakyti žmonių gyvastis...

— Neišduosiu jus ir nusiduosiu nieko nežinąs. Atsimenate, kaip teškėte tada man stačiai į akis, kad aš niekam neišlaikiau ištikėjimo. Persiliudysite, kad manę nuskriaudėtė!

— Aš jus seniai rengiausi permaldauti! — sukuzelėjo nedrąsiai. — Nepykite! Pasakiau neatsargiai, iš piktumo!

Ištiesė jam ranką ir pažiūrėjo teip gromis akimis, kad Raulo širdis tuojou pritvino krauju.

— Roziuke! — tarė, — kad tu žinotum, kokia tu meili!

— Nepritinka jums teip kalbėti! — priminė, atsitraukdama.

— Aš žinau, bet jei norėtum eiti su manim, tai, dievaži, aną mesčiau i sutrempčiau!... Tie žodžiai išsprudo jam nenorom, neti-kėtai.

Mergina atsitraukė dar toliaus ir pakratė galvą.

— Juokiatės, žinodami, kad aš savųjų nemesčiau! — tarė ramiai.

Nuo kelio išgirdo storą balsą.

— Žiurėkite, ponai! Darbo dieną nuo ryto meilinasi!

Raulas atsikreipė — tai Kristupas.

— O kur tu ik šiol buvai? Sesuo sakė, kad tu nuėjai į Ramuniškę į darbą.

— Ką ji, kvailė, gali žinoti! Į jokius Ramuniškę nevaikščiojau, tik tavo kluone nakvojau ir pamigau.

— Meluoji, aš buvau kluone, o tavęs nemačiau — atrėmė Raulas, atsikėlęs ir išeidamas pas jį.

— Kaip žiurėjai, teip matei! — sumurmėjo Kristupas.

Nuėjo abudu ir girdėti buvo neužlgo jų kirviai prie darbo, o Rožiukės staklės... Pasi-lenkus ant audimo, taikė dryžius, mainė gijas, taisė... kartkarčiais dirsteldavo per langelį į lauką ir liudnai niniavo.

Kas-žin kokį sunkumą jautė širdyje...

XI.

Baisi naujiena.

Diškių nė vienas nėjo ant atlaidų, nes senis Jonas susirgo ir jau tris dienas, kaip nekėlė iš lovos, sunkiai stenėdamas.

Kaip tik Raulas stačiai paskyrė išvažiavimą ant pėnyčios, tai tuojuo senio kojos susmuko ir ant rytojaus nekėlė.

Visi vaikščiojo bute nesavi. darbas nesisėkė. šneka nesidavė, moters kampuose susmuko, vyrai tunėjo suniurę, susmukę.

Raulas tuojuo pargabeno pelčerį, norėjo parvežti daktarą, labai nusiminė.

Bet senis neapsiėmė nieko, tik laikė jį prie savęs, nedavė atsitraukti.

— Prieš smertį noriu atsižiurėti į tavę! — sakė. — Tu manę įdėsi į grabą ir į duobę įleisi. Nereikia man nė vaistų, nė daktaro, tik tavę matyti iki myrio valandai.

Toki žodžiai kėlė bute aimanavimą, o Raulas nusiminęs griebėsi už galvos, nežinodamas, nė ką daryti, nė ką sakyti, nė ką manyti.

Atlaidų diena atsižymėjo ant jų visų liudnumu ir geduliais — nė neįjautė, kaip perėjo.

Tik vakare įlėkė kas-žin kas į kiemą ir nesisveikinant įsprudo į vidų. O tai Švedų Barbora apsiašarėjus, su kudikiu prie krutų, visa susitaršius.

— O Jezau, Marija! — rėkė gaidkščio-dama.

Visi šoko prie jos.

— Kas pasidarė? Ar gyvulys pastipo? Ar vaikas apsirgo?

Bet ji uždusus, graibydamasi rakandų, nieko daugiau neįstengė ištart.

— O Jezau, Marija! o Jezau, Marija!

— Liaukis, Barbute! — riktelejo Raulas.

— Šuekek kaip reikia, negąsdink be reikalo sergančio tėvo!

Barbora pripuolė prie tėvo.

— Tėveli, gelbėk! Musų senį suėmė! — vos išmikiėjojo.

— Kaip tai suėmė?

— Suėmė! Žandarai, policija, į sudą — į kalinį!

— Stebuklingoji motina? Už ką? Kur?

— Aš nežinau. Juozas parbėgo su ta žinia, paėmė berną ir išlėkė — gelbėti. O Jezau! O Jezau!

Vienas tik Raulas viską turbūt suprato, nes toliaus neklausydamas pagriebė kepurę ir greitai išbėgo. Kaime kas-žin kas darėsi. Rinkosi žmonės, šnabzdėjo, dairėsi pabugę.

Jis, visus pralenkdamas, pribėgo prie Juodžių butelio.

— Rožiuke! — riktelejo per langą.

Nieks neatsakė. Pastovėjo valandėlę ir vėl, greitai apsisukęs, nuėjo pas Rupiną. Butelyje buvo šviesu. Smarkiai įbėgo į vidų.

— Ar čia Rožiukė? — paklausė pridusęs.

— Aš čia! — atsiliepė merginos balsas, labai persimainęs.

— Na, tai dėkui Dievui! — tarė, lengviaus kvėpuodamas.

Tik dabar pasidairė po butelį ir pasisveikino su Rupinu.

— Kas dar tę kampe sėdi? — užklausė.

— Savas! — tarė šventameistris, — Marty nukas.

— Ar žinote, kad Švedą suėmė? — klausė tyliaus.

— Žinome! — atrėmė karčiai Rupinas.

— Kaip tę buvo? Žinote? Ar rado ką prie jo? — tyrinėjo su atyda ir neramumu.

— Matomai, kas nors išdavė. Ties šidlava važiavo iš girios, kaip jį užklupo. Turėjo pilną vežimą. Atėmė viską!

— O jus trijų — ar nė vieno neuzkabino?

— Dar nė. tai tik pradžia.

— Kas išdavė? Tą biaurybę ant ugnies deginti, už kojų pakarti. . .

— Neaplenks jo atmonyjimas! — iškilmingai ištare Rupinas. — Išduos dešimtį, šimtą, liks dar tukstančiai pagiežai.

— Kas jis? Ar niekėno neturite užiu-rėję?

(Toliaus bus).

Nuo ilgai jau visi svietai laikrasčiai pilni visokių žinių apie tokį atsitikimą. Ant Bulgarijos ir Turkijos rubežiaus, koki nepažįstami žmonės suėmė amerikonišką misijonierę paną Ellen Stone ir nusivedė ją į kalnus; už paleidimą jos tie žmonės (sako, buk tai plėšzikai) reikalauja \$110,000. Nė Turkija, nė Bulgarija tokių pinigų negali, nė nenori išmokėti, o Suv. Valstijų valdžia teip gi nenori išpirkti savo misijonierės. Tik ką szeit surinko Amerikoje apie \$50,000 meilės dovanų ir su jais bando išpirkti tą merginą. Bet tų pinigų negana ir plėšzikai vadžiojasi ją po kalnus ir grasina atimti jai gyvastį, jei pinigai nebus sudėti. Ir teip 3 vieszpatystės negali suvaldyti plėšziku, kurių esą į 20 isz viso. Matai, varyti kareivius ant Pilipinų, kad jie piautų ir zudytų nekaltus žmones, tai atsi-randa ir noras ir pinigai ir viskas; o atvaduoti isz plėšziku rankų moteriszkę valdzia negali, nes tai butų lauzyimas „diplomatiskų“ tiesų.

Viedniuje, Austrijos sostapilėje, daug žmonių liko be darbo; 16 lapkriczio 800 tokių susirinko į kruvą ir pakėlė ermyderį, bet policija iszvaikė juos, sunkiai suzeidus.

Lissabonoje, Portugalijoje, isztiko 18 lapkriczio naktį didelė audra, kuri paskaudino kelioliką laivų; su vienu laivu nuskendo 15 žmonių.

Garsingas iszradėjas, italas Marconi, atsiekė sykį tai, apie ką jis nuo seniai dirba, tai yra persiuntimą telegramų be vielų; pirma jau tas budas buvo iszbandytas, bet tik per nedidelį tolį. Dabar, Marconi, budams mieste St. Johus, New Foundlande, gavo telegramą nuo stacijos Poldhu, Anglijoj. Visas svietas su dideliu truckszmu priėmė tą žinią.

Ties Mintauja (Jelgava) rusiskas grovas Palen's turi didelį dvarą; žmonės tą pakelė maisztą už baurų apsiėjimą su jais. Žmonės uždegė dvarą ir szoko aplink liepsnojancias triobas. Policija negalėjo nieko padaryti prieš žmonių minią, ir paszaukė kariumenę. Bet jau buvo per vėlu ir nuo dvaro liko tik pelenai.

Kur tik gyvena lenkai, tą jie kelia visokius protestus prieš vokiečius, o negana to: susitaria nepirkti vokiszkų pardavinių. Szta! Krokavoje moters suszaukė didelį susirinkimą, ant kurio suėjo į 1000 vienu moterų, ir nutarė boikotuoti vokiszkus, o ypatingai prusiskus daigtus. Priežastis yra ta, kad vokiečiai smarkiai persekioja lenkus Prusų Lenkijoje, teip kaip lietuvius persekioja rusai.

Aukos A. Gavienui.

Philadelphia, Pa., surinkta ant dr. P. Armino susirinkimo

	1,02
S. Zambrickas	-25
J. Vasiliauckas	-10
F. Szlogeris	-5
E. Danieliutė	-5
E. Simanavycziutė	-5
J. Szultz	-10
J. Gedomavyczia	-10
J. Paznokaitis	-5
S. T. Andziulaitis	-25
F. Mikolainis,	
Thorp, Wis.	-50
Buvo	\$14,50
Labu	\$17,02

Susirinkimai.

Mahanoy Plane, Pa. 29 dieną gruodžio, 16 kuopa S. L. A. laikys savo susirinkimą, ant kurio kviečiame kaip sąnarius, teip ir visus tautiečius. Pradžia — 2 val. po pietų.
Vieta — J. Baigino salėje.

Balius!

Didžio Lietuvos Kun. Algerdo Torringtone, Conn., renkia pasilinksminimą svetainėje „German Union Hall“ ant E. Main str. 27 dieną szio mėnesio. Balius prasidės 30 min. po 7-nių vakare ir trauksis, pagal svečių norą, iki penktai valandai ryto. Puiki muzika grajys lietuviszkus szokius.

Taigi Torringtoniečiai ir isz aplinkinių lietuviai bei lietuvaitės tos progos nepraleiskite. Visi pribukite. Įėjimo tikietas tik vyrams 25c. Moterims ir merginoms dykai.

Pajieszkojimai.

Asz, Pranas Balkevyczius, pajieszkau savo szvogerio Juozo Jokubyno ir Jono Deltuvos — abudu Suvalkų gub., 15 metų kaip Amerikoje, pirmiaus gyveno Union City, Con. Praszau ar jų paczių, ar gerų tautiečių duoti man žinią.

P. Balkevyczius,
59 View Park By Bellshill
Scotland.

Lackawannos geležinkeliu Kaledų kelione in Washington, D. C.

Nuo 12 Gruodžio mūsų agentai pardavinėja ypatingus tikietus kelionei į Washington'ą D. C., kurie tinka nuo 21 iki 31 Gruodžio kiekvienam laike ir ant kiekvieno trukio tą ir atgal.

Naujas Saliunas.

Sugrįžęs isz Pilipinų užsidejau naują saliuną, kur galima iszsigerti skanių gėrymų ir parukyt puikių cigarų. Mateusz Vasylius
110 South Ganesity str.
Waukegan, Ill.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teiposgi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

Kas prisius 25 ct. paczto markėmis ant žemiaus padėto adreso gaus puikų tautiszką Paveikslą, tai yra D. L. K. Keistutį su Byruta. Adresuokit teip

V. Kudarauckas,
Bx 234
Lawrence, Mass.

Juozas B. Dainis

107 Hill Side & Northampton st.
WILKES-BARRE, PA.

Uzsidedjo naują Salooną, kur galima iszsigerti skanaus alaus ir užsi-rukuti kvepentį cigarą.

HOTELIS

W. SUCKAUS

Galima gaut pas jį visokios arielkos, vyno, skanaus aluczio, kvepenczių cigarų.

Teiposgi užlaiko dėl pakelevingų ir szejp žmonių nakvynę ir valgius inlaiką, teipogi užkandį kožname laike.

Fanai dėl atvėsimo laike vasaros karszczio. Intaisymai ko puikiausi.

Nepamirszkite atsilankyti o busite užganėdinti visame.

Vincas Suckus

98 Northampton Street
WILKES-BARRE, PA.

Užlaikau didžiausę krautuę Rėmų krautuę ir pigiausiai parduodu kaip visi, rėmų galima gauti visokio gantuko dideliu pasirinkime dėl visokių paveikslų, kalbu lietuviszkai, lenkiszka ir t. t. Podraugiai užlaikau ir visokius paveikslius kaipo szventus ir kitokius. Mano adresas: MORRIS BLOOM,
312 Penn Ave. Seranton, Pa.

Laiszkas

in Woj. Groblewski, pabirkanta vaistu,
Plymouth, Pa.

Pequabuck, Conn. 19 lapkriczio 1901 m. Dabar asz, Vientas Dobrovolskis, padėkavoju labai gražiai Jums, brangus pone Grabliauckas, už Jus tokią didelę loską, už tokias geras gyduoles. Daneszu Jums, brangus pone, kad priėmiau nuo Jus viską, kaip raszėte, ir radau viską; pradėjau imti gyduoles, tai kožną dieną jauzeiu, kad eina man geryn ir jau neturiu tokių skaudėjimų, kaip pirma turėjau ir ilgus czesus kencziau. O dabar turiu nodieją, kad jus geros gyduolės labai didelę man pamaczj suteiks. Tai labai, labai dideliai dėkavoju, brangus pone Grabliauckas.

Vincas Dobrovolskis.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c. Dvasiszki apduojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c. Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akvyvas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tevynę per cenzurą, į usl 81, prekė 20c

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c. Lietuviszka Krestomatija, paraszta p. E. Volterio. 1,40 Juszkos zodynas 2,00 Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c. Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c. Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c. Mūsų dieles (szundaktariai, szundvokacziai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c. Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszarė isz savo szalies) 10c. Baudziava Lietuvoje 15c. Balsas Darbininkų 15c. Szirdis žmogaus 15c. Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c. Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'ą 25c.

Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigtinti 15c. Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c. Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyczių 15c. Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 15c. Ukiszkas kalendorius ant 1902 metų 15c.

Krautuve Fornicziu.

Czlonai gausite pigiausiai visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t. Kiekvienas sykį pas mus pirks, ateina ir kita sykį susikalbėti galima visalp.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

W. Matusевичius.

Uzdėjau krautuę visokių avorų kaip ant tal: marezkinių, kalnierių naktaizų, petnesų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marezkinių ir dar kitokių daigtų. Teipoci laikau ir krianciszką szapą, sivtin drapanas daliai ir pigiai. Lietuvis jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.